

Aspebodadräkten

Dräktkommittén i Aspeboda hembygdsförening 2008

Presentation av Aspebodadräkten

Historik:

Då bruket att bära sockendräkt allt mer försvagades vid 1800-talets slut försvann den lokala dräkten i Aspeboda socken.

Aspeboda hade tidigare varit inriktat mot Torsång och Stora Tuna socknar. Influens från dessa socknars dräktbruk och de i Dalarna traditionellt starka dräkterna i Rättvik och Leksand påverkade troligen att den gamla Aspebodadräkten kom ur bruk.

Arbetet med en ny kvinnodräkt började i början av 1950-talet av den då nybildade husmodersföreningen i Aspeboda.

Eftersom socknen skulle upphöra ville man markera den egna historien med en gemensam dräkt.

Edith Mattsson och hennes svägerska Anna Mattsson, båda hemmahörande i Smedsbo, var drivande krafter i arbetet som också hemslöjdskonsulenten Liv Trotzig, Falun var rådgivare till.

Kvinno-, mans- och flickdräkten.

1954 hade man utarbetat två olika förslag till en ny Aspebodadräkt. Båda dräkterna visades vid ett möte där man också höll en omröstning om vilken av de två dräkterna som skulle antas som sockendräkt.

Den ena dräkten byggde på muntlig tradition och den andra dräkten var komponerad på ett mer tidstypiskt femtiotalssätt och utmärkte sig som mer färgglad.

Dräkten som utformats efter muntligt tradition vann omröstningen. Det är den dräkten som vi idag ser som Aspebodadräkten.

När ett större antal dräkter blivit sydda hölls en dräktingivning i Aspeboda kyrka vid högmässan 6 oktober 1957.

Flickdräkten utformades 1974 och skiljer sig från kvinnodräkten genom ett annat tyg i livet och en hätta sytt av livtyget.

Mansdräkten komponerades 1977-78 och har ett handvävt västtyg.

Kvinnodräktens delar:

Mössa: Rosa siden med broderier. Försedd med vitt pipat stycke i batist.

Liv och kjol: Svart ylletyg med vita ränder.

Blus: Vitt hellinne.

Förkläde – högtid: Vitt bomullsförkläde

Förkläde – vardag: Randigt i vitt, rött och blågrått.

Sjal: Hemvävd rosa i bomull. Alternativ valfri sidensjal.

Brosch: Silver med Aspeboda sockensigill

Strumpor: Vita i bomull.

Väska: Svart kläde, broderad.

Jacka: Svart kläde.

Festdräkt för kvinnor:

Vid särskild högtid används vitt förkläde till kvinnodräkten.

Sorgedräkt för kvinnor:

Svart kjol, liv och mössa.

Vit blus, förkläde och strumpor.

Sorgdräkten

Dräkten används utan sjal och med det vita förklädet. Mössa i svart siden. Sorgstycke till mössan i batist. Broschen sätts i halslinningen.

Broschen

Kvinnodräktens brosch är en miniatyr av sockensigillet och gjord i silver. Broschen framställdes ursprungligen av guldsmeden Skrej i Falun. Idag tillverkas den av Dala guldsmede i Falun.

Mansdräktens delar:

Byxor: Mörkblått kläde.

Skjorta: Vitt hellinne.

Väst: Röd med ränder i brunt, gult och grått.

Mansdräkterna.

Långrock: Mörkblått kläde.

Sjal: Siden.

Hatt: Svart kläde. Bäres till långrock.

Mössa: Röd, stickad. Bäres till dräkten utan långrock.

Strumpor: Mörkblå bomull.

Barndräkt flickor:

Livklänning: Rosa överdel och kjol i svart och vitrandigt ylle.

Blus: Hellinne.

Förkläde: Randigt i vitt, rött och blågrått.

Vita knästrumpor.

Hätta: Rosa tyg, som överdelen med pipad kant i vitt bomullstyg.

Väska: Svart kläde Broderad

Barndräkt pojkar:

Skjorta: Hellinne.

Byxa: Mörkblått kläde.

Väst: Röd med ränder i gult, brunt och grått.

Strumpor: Mörkblå bomull.

Halsremsa: Kattun tyg.

Flickdräkten.

Pojkdräkten.

Kontakt Aspeboda Hembygdsförening

Gun-Britt Fahlström: 073-5183874